

KADININ ÇALIŞMA ALANINDA AİLE ASILDIR (ANNE, EŞ VE EV HANIMI)

Her birisine hayattaki doğal rolünü ve hacmini verecek şekilde adaletli ve her birisinin tabiatıyla tam uyumlu bir şeriatla Allah Azze ve Celle erkek ve kadın arasındaki sorumlulukları sağlam bir şekilde dağıttı. Öyle ki bunların rolleri arasında bir üstünlük veya yakınlık söz konusu değildir. Zira Allah Sübhânehu erkeği ve kadını emirleri ve nehiyleri bakımından eşit olarak dikkate aldığı gibi amellerinin karşılığını da sevap ve ceza olarak belirlemiştir. Aralarında herhangi bir ayırım olmaksızın zerre kadar hayır işleyene bunun karşılığını zerre kadar şer işleyene de bunun karşılığını verecektir. Dolayısıyla Müslüman bir insanın işlerinde asıl olan, erkek ya da kadın veya genel niteliğiyle insan olması vasfıyla şer'î hükümlere bağlı kalmaktır. İman noktasından hareketle İslâmî mefhumlara ve şer'î hükümlere bağlı kalmak, teşride Allah Sübhânehu'ya hakkını vermek, tam bir kanaat ve teslimiyetle hükümlerine rıza göstermektir. Zira hak, hayır ve adil olan ancak bunlardır ve bunun dışındakiler ise dalalettir.

Buradan hareketle aile kurumu içinde anne olması, eş ve evin hanımı olması vasfıyla Müslüman bir kadının vazifesi, İslâmî teşri tarafından tespit edilen şer'î görevdir. Çünkü ailenin büyük bir yeri vardır. Aile içinde ise kadının, fitratı ile uyumlu önemli bir rolü vardır. Doğum, emzirme, bakım ve annelikle ilgili hükümleri İslâm kadına tahsis etmiştir. İşte bu sorumluluklar kadının en önemli ve en büyük işleridir. Çünkü bu işte insan neslinin devamı ve bekası vardır. Bu aşamada annelik rolü, babalık rolünden daha barizdir. Çünkü burada kadın cinsi korumanın bir aracıdır! Diğer taraftan annelik sadece doğurganlıkla sınırlandırılmaz. Bilakis bununla birlikte terbiye, gözetim, inşa ve çocukların yetiştirilmesi işleri de vardır. Kadın tarafından yürütülen bu sorumluluklar gerçekte, ümmet içinde yer alan nesillere ait bir sanat eylemidir.

Müslüman kadın, hayatındaki meselenin ümmeti ve ümmetin kalkınması olduğunu çok iyi kavrar ve bunun dışında bir başka sorun bilmez. Bu nedenle annelik risaleti çerçevesinden ümmetin bina edilmesinde Allah'ın onu vekil kıldığı sorumluluk hacminin bilincindedir. Bu çerçeve içinde yer alan bu görevi, işi en iyi ve güzel bir şekilde gerçekleştirebilmek için vakit harcamayı, emek ve çaba sarfetmeyi ve yaratıcısını razı edecek şekilde bunu eda etmeyi gerektir. İşte "kadın için asıl olan anne ve ev hanımı olmaktır" sözüyle kastedilen de budur. Yani kadının öncelikler listesinde yer alan işi, hakkını verecek şekilde yer evidir.

Faydacı batı mefhumu tarafından pazarlandığı üzere bu listede yer alan ev kelimesi, bir hakkın küçümsenmesi veya bir rolün hafife alınması anlamında değildir. Tam tersine kadının görevlerinin sınırlandırılması babından mekan ifade eden bir zarftır. Zira bu bağlamda ev; çocukların ve kocanın görülüp gözetilmesini, yemek pişirme, temizlik, yıkama, terbiye ve çocukların takibi, koca ile ilişkiler ve şeriatın caiz gördüğü hususlarda ona itaat, sırrı, malı ve namusu korumak, bu iş için gerekli olan fikir, ilim, duygular, iyi idare, tasarrufa sahip olmak, bu ağır sorumluluğun gerektirdiği ciddiyeti, sabrı, özveriyi, gayret ve çabayı ortaya koymak gibi maddi ve manevi ihtiyaçların sağlandığı yerdir. Evde olmadığı zaman bunların tümünü nerede gerçekleştirecektir? Hayatının en büyük kısmını almadıktan sonra bu işi için ne kadar vakit gerekecektir??

Aile ve evlilik hayatının tam anlamıyla sorumluluklarda ve rollerde ortaklık olduğunu iddia etmemiz gerçekten cahilliktir. Zira bu anlayış insan fitratına da şeriata da uymaz. Aile içindeki rollerde ortaklık mümkün değildir. Yaşamakta olduğu hayattaki tabiatıyla birlikte yürüyen her bir bireyin hayatı, gücü ve fitratı ile uyumludur. Kadının evindeki işi yeterli gayreti ve büyük bir vakti gerektirir. Şeriat ona, harcama, ailenin maddi yükünü taşıma sorumluluğunu vermemiştir. Tam tersine bunu erkeğe yüklemiş ve terk etmesi veya bunda kusur göstermesi halinde onu günahkâr saymıştır. Doğal olarak da bu sorumluluğun mekân olarak bir yeri vardır. Genellikle bu mekân evin dışıdır. Bunun kendine göre birtakım gerekleri de vardır ve şeriat, erkek tabiatına, gücüne, bedensel kuvvetine uygun olarak bunu erkeğe yüklemiş ve erkeği buna yeterli kılmıştır. Dolayısıyla evlilik hayatının rollerde ortaklık olması mümkün değildir. Tam tersine şeriat tarafından sınırlandırılan sorumluluklara bağlı kalmaktır. Örneğin kadının annelik rolüyle yönetici ve koruyuculuk rolü arasında bir denge kurması mümkün değildir. Yine

erkeğin harcama yapma rolüyle evin işlerini yapma rolü arasında denge kurması mümkün değildir. çünkü her bir işin kendine has özellikleri ve yeterlilikleri vardır. Bu husus sorumlulukları açık ve net bir şekilde beyan eden Rasûlullah ﷺ'in hadisinde şu şekilde yer almaktadır: **رَاعِ كَلْبَكُمْ رَاعِ وَكَلْبَكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، الْإِمَامُ**... **رَاعِ وَكَلْبَكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا... *Hepiniz çobansınız ve hepiniz güttüklerinizden sorumlusunuz. Erkek ailesi içinde bir çobandır ve ailesinden sorumludur. Kadın kocasının evinde bir çobandır ve güttüklerinden sorumludur...*** (Buhârî ve Müslim sahihlerinde İbni Ömer'den tahrir ettiler)

Şeriat kadına yüklenen bu sorumluluğun büyüklüğüne bağlı olarak ona büyük bir ecir vermiştir. Abdurrahman b. Avf'den. Dedi ki: Rasûlullah ﷺ şöyle buyurdu: **إِذَا صَلَّتِ الْمَرْأَةُ حَمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَفِظَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا قِيلَ لَهَا: ادْخُلِي الْجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ شِئْتَ** ***Kadın, beş vakit namazını kıldığı, ramazan orucunu tuttuğu, namusunu koruduğu ve kocasına itaat ettiği zaman ona şöyle denilir: Hangi kapısından girmek istersen cennete o kapıdan gir.*** (İbni Hibban sahihinde Ebu Hüreyre ؓ'den rivayet etti.)

Çünkü İslâm, insan hayatın kolaylaştırmak, ihtiyaçlarının karşılanmasında tabiatına uygun bir denge ve uyum meydana getirmek için vahiy kaynaklı hükümler getirmiştir. İnsanı sıkıntıya sokmak, işlerini zorlaştırmak ve buna bağlı olarak da evlilik hayatını geçimsizlik ve zulüm hayatı haline getirmek için gelmemiştir. Tam tersi aile içinde istikra, sükûnet, huzur hali var etmek için gelmiştir. Dolayısıyla her bir taraf kendisine ait role ve sorumluluklar bağlı kaldığı zaman bunlar gerçekleşmiş olur. Allah Sübhânehu şöyle buyurdu: **﴿وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ﴾** ***Kaynaşmanız için size kendi (cinsi)nizden eşler yaratıp aranızda sevgi ve merhamet peyda etmesi de O'nun (varlığının) delillerindendir. Doğrusu bunda, iyi düşünen bir kavim için ibretler vardır.*** (Rûm Sûresi: 21)

Ancak yukarıda anlatılanların tümünden kadının asli işinin annelik ve ev hanımlığı ile sınırlı olduğu bunların dışında daha başka işleri yapmasının yasak olduğu gibi bir şey anlaşılmalıdır. Bunlar dışında erkeğe için olduğu gibi kadın için de geçerli olan; namaz, zekat, hac, daveti yüklenmek, ilim talep etmek gibi şer'i sorumluluklar vardır. Kadın özel hayatta çalıştığı gibi genel hayatta da çalışabilir. Şeriat ona alış-verişle, ziraat, sanat ve ticaretle uğraşma, sözleşmeleri imzalama her türlü mülke sahip olma ve mülkünü geliştirme hakkını da tanımıştır. Kadın hayatın işlerine doğrudan kendisi katılabileceği gibi ortak veya ücretli olarak da katılabilir. İnsanları, gayri menkulleri ve birtakım eşyaları ücret karşılığı kiralayabilir ve diğer muamele işlemlerini yapabilir. Kadın bu işlerin tümünü annelik, eş olma ve evin hanımı olma rolleriyle çelişmeyecek şekilde yerine getirebilir. Bu şer'î tekliflere bağlı kalması onun tabii görevlerini etkilemeyeceği gibi onu bunlardan mahrum da etmez.

Bu nedenle İslâm devleti, insanların işlerini görüp gözeten bir devlettir. Bu devlet, ferdin ve toplumun hayatını düzenlemek için hükümleri uygular. Buna göre nafaka, çalışabilme gücü olsa dahi velisi tarafından velisinin temin etmekten aciz kalması halinde ise devlet tarafından doğrudan temin edilmesi gereken kadına ait bir haktır. Bu durumda İslâm devleti, insanların ihtiyaçları ve tabiatlarıyla uyumlu çalışma yerleri sağlar. Bundan daha önemlisi şer'î nassa göre, işin tabiatı, çalışma saatleri ve ortamı bakımından evinin içindeki asli vazifesini boşa çıkarmadan evinin dışında çalışma kadına fırsatı elde etmesini garanti eder.

İslâm'ın hayatta tatbik edilmediği günümüzde Müslüman kadının yaşadığı vakıa kadına zulmetmekte ve ihanet etmektedir. Zira ev hanımının vazifesine ve karşı karşıya kaldığı yükümlülüğün büyüklüğüne rağmen ev kadını işsiz olarak nitelendirildi. Çünkü menfaat mizanında kadının asli işinin bir değeri yoktur. Aynı şekilde çalışmak için çıkması halinde de onu birçok haklardan öncelikle de annelik, çocuklarından faydalanma, onlarla vakit geçirme, fikri, psikolojik ve davranışsal eğitimlerini takipten mahrum etmektedir. Ailesel baskılar nedeniyle hayatını maddi istihkaklar peşinde koşuşturan ve bu nedenle de ev içinde kocasına mutlu bir eş olma rolünü sağlamaktan veya çocuklarının işlerini, eğitimlerini veya ev hanımı olarak evin temizliğini ve düzenine ait işleri yerine getirememekten mahrum etti. Çünkü öncelikler ve görevlerin dağıtımı konusunda kötü değerlendirme sahibini helak etmektedir. Sürekli bir gerginlik halinde yaşayan çalışan kadınların çoğu, evin içinde ve dışında yaşamakta oldukları baskının büyüklüğüne bağlı olarak etkilendiler. Bu durum ise onların hoşlanmayarak da olsa doğal vazifelerine yönelmelerine veya bunu bir görev değil harcanan çabalar, lütuf olarak değerlendirmelerine

neden oldu. Diğer taraftan ise dengeyi sağlayabilme girişimleri çerçevesinde süt annelere, kadın hizmetçilere ve çocukların rolüne şiddetli bir yönelişe neden oldu.

Kadın açısından asıl olan vazife konusunda kusur göstermek birçok toplumsal soruna neden olmuştur. Artan boşanmalar, birçok evin harab olması, yeni kuşakların ihmal edilmesi, nüfusun artmasından korkulduğu için artan bir şekilde nüfus planlamasına yönelme, evlerin ihmal edilmesi, ev yardımcılarının, süt annelerin ve psikolojik danışmanların ücretlerini ödeyebilmek için yaşam standartlarının yükseltme istekleri bu sorunlardan bazılarıdır. Birçok kadının, kadın doğasının ötesindeki bu mutsuz durumdan muzdarip olduğu ve onları doğaları ile uyumlu olan işlerden mahrum bıraktığı inkar edilemez. Fakat ailesi için iyi bir yaşam temin etmek, enerjisini ve çabalarını tüketen ve haklarından mahrum bırakan adaletsiz kapitalist sistemin gölgesinde kadın için bir görev haline geldi.

İslâm kadını yaratan, onu şekillendiren, fitratını ve ihtiyaçlarını bilen, Rabbinin şeriatıyla huzuru, istikrarı ve huzuru canlandıran Rabbinin hükümlerine göre fitratıyla uyumlu huzurlu ve güvenli bir hayatı garanti etmektedir. Çünkü kadının Rabbiyle alakası ve insan olarak kendisiyle alakası arasında bir bağ vardır. Dolayısıyla şer'î hükümlerin tatbik edilmesi dışında bu uyumlu halin gerçekleştirilmesi kesinlikle mümkün değildir. böylelikle kadın dünya ve ahiretin iyiliğine kavuşur. Annelik, evin hanımı olması sorumluluğunun yanında Raşidi Hilafeti kurmak için çalışmak, fikri ve siyasi mücadele yapmak gibi sorumlulukları da vardır. Taki böylece Rabbinin şeriatı kaim ve Rabbi ondan razı olsun.

﴿مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أَنْتَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾

“Erkek veya kadın, mümin olarak kim iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükafatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeli ile veririz.” (Nahl Sûresi: 97)

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Nesrîn Bûzafri